

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

העולם הזה 892
תאריך: 18.11.54

סגן-אלוף שימעון אכירון, על "סקודה פוליטית שמנעה השמדת הנייטות המצריות!" כראיון מסביר אכירון מדוע איברה או ישראל את פירות ניצחונה בחזית הדרום. בשער הנילון: סגן-אלוף שימעון אכירון, מעשה ידיו של צייר המערכת שמואל בק.

נילון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הציג את "התוכנית המדינית החדשה של בן-גוריון", ובה נילוויים על המאבק הקיבוצי להתחולל במפא"י, בין תומכי דויד בן-גוריון לתומכי משה שרת. סופרו המזוטט של השבועון, עמוס קינן, פורסם במדורו "הסבין המזוטט" את הכתבה "הדרכון הישראלי הוא טלאי צהוב", שבה הוא קובל על ירידת ערכו של הדרכון הישראלי ועל המערכת הקונסולרית הישראלית, שאינה מתפקדת כהלכה. בראיון מיוחד מספר מפקד חטיבת גבעתי במלחמת ששת-ימים,

מנהיגות פלסטינית מציעה שלום עם ישראל * משה שרת והכנסת * אנרכיה בכדורגל הישראלי

מדיניות

ישמעאל: שלב א'

לפני חמש שנים עבר בחשיכת לילה את הגבול הישראלי ערבי רכוב על סוס. נימר אל הווארי, גבר נמוך ומשופם, שפקד בשעתו על האירגון הערבי הצבאי למח צה נג'אדה, השתתף בהגנה על יפו, נגד תל-אביב, הציג את עצמו כנשיא אירגון הפליטים הפלסטיניים בשלוש ארצות. הוא הגיש הצעה מהפכנית: ברית-שלום בין ישראל וערביי פלסטין, בלי השתתפות מדינות-ערב, תוך חיסול בעיית הפליטים והפיצויים. ממשלת-ישראל לא היתה, בשעתו, מור כנה להצעה כה מהפכנית. הווארי, שלא היה חביב במיוחד על הערבים שנשארו בחוץ, ירד מן הבמה הפוליטית ופתח בפרקטיקה פרטית כעורך-דין בנצרת. אולם הרעיון לא מת. הוא בא לידי ביטוי נוקב בתוכנית מיבצע-ישמעאל (העולם הזה 877).

ידוע בשם הסכם הפיפיפיפיטי, היות והשותפים חיפשו דרכי פשרה בכל מיני רה של הפרת החוזה. אולם כאשר סירבו נציגי הפועל לאשר את נסיעת ניבחרת מכבי לאנגליה, נוצרו שני הצדדים לדעת כי אין מקום לפשרה — ואין מיפלט מקרע סופי.

פכנת פילון. לאחר הודעת הפועל על ביטול ההסכם היה ברור כי ההתאחדות לא תוכל להמשיך לפעול בהרכבה הנוכחי. נציגי האגודות נתכנסו לשיבה, החליטו ע לבחירות חדשות, מינו ועדת-בחירות בת ארבעה חברים: נציג אחד של בית"ר, אחד ממכבי, ושני אנשי הפועל.

הפעם זעקו חמס דווקא אנשי מכבי. הם טענו כי מגיע להם נציג שני בוועדת הבחירות, וסירבו להכיר בוועדה. עיר בבו את הספורט בפוליטיקה, בניסס לעור רתם את ח"כ הציגים הכלליים שלום זיסמן. ח"כ פירסם גילוי דעת והאשים את "הפועל" בהפרת תקנון הבחירות. לאחר מכן היה ברור כי אם לא תקבל מכבי נציג נוסף בוועדה, תחרים את ההתאחדות. ר תביא לידי הקמת שתי התאחדויות נפרדות: אחת של בית"ר והפועל, והשנייה של מכבי.

השבוע הארוז ענני-הפילוג המרחפים על התאחדות הכדורגל הישראלית בקרן-אור בודדת: אגודת הפועל תל-אביב הבחינה כי קבוצות הכדורגל בעיר סובלות מררי קנות כרונית בקופות, והציעה לארגן ליגת כדורגל פרטית בהשתתפות ארבע קבוצות תל-אביביות: מכבי תל-אביב, מכבי יפו, הפועל ובית"ר. הליגה החדשה תערוך שורת משחקים לפי השיטה המקור בלת, והקבוצה שתזכה ברובם תקבל גביע שנתרם על-ידי הפועל. המיבצע הפרטי היווה הוכחה ברורה לכך שאפשר להסי תדר גם בלי התערבותם של עסקנים ונציגי מיפלות, ודרוש רק קצת רצון טוב.

הווי

כמסחון במים

בקיבוץ דפנה, נבהלה תירת, שיצאה לסירי בין בריכות-הדגים, בשמעה קול שאון מזור עולה מתוך המים, הזעיקה את חברי-הקיבוץ, טענה כי מסתננים נמצאים במקום. נרגעה רק אחרי שהוסבר לה כי היא שמעה את השאון שמקיימים הקרפיון נים בעונת ההזדווגות.

אנשים

● דרישת שלום קיבל השבוע בשדה בוקר, דויד בן-גוריון. היה זה צעיה גברים שאותו שלחה לו רננה, בתו, חור קרת הביולוגיה המתגוררת בתל-אביב. עוד יותר מעניינת הדרך שבה הגיע הצעיה לידיה של בת בן-גוריון: יחד עם 2500 נשים היא השתתפה בתחרות של בית המיסחר להלבשה א.ב.ג. למציאת שם חדש למעיל-גשם חדש לנשים. עם ארבע נשים אחרות הציעה את השם הזוכה, גלימטר (גלימה נגד מטר), התחלקה עמהן בפרס של מאה לירות, אך ביכרה צעיה גברים על צעיה הנשים, שאותו העניקה א.ב.ג. לזוכות, ושלחה אותו לאביה המתגורר בנגב.

בות מרובה: הצעד הראשון כבר נעשה. גלגל ההתקרבות הישראלית-ערבית החל לנוע לאט, אך בביטחון.

הכנסת

סקירת העיתונות

בראשית שבוע זה זנח משה שרת את חיכוכי הקואליציה של ערב בחירות. יצא בחליפתו הכחולה הקבועה לבניין פרומין הירושלמי, וקרא בעברית נימלצת בין תר נאום על מדיניות החוץ הישראלית, סתיו 1954.

בנאום דיפלומטי מאד, שתורגם מראש לאנגלית וחולק בין עיתונאי החוץ המע-טים שבאו לכנסת, התעלם שרת מבעיית הרעת היחסים עם ארצות-הברית, וכיוון את עיקר דבריו ולאנגליה. כנגד תודה על הודעת שר-החוץ הבריטי, אנתוני אידן, לפיה יגנו מעצמות המערב על ישראל במיקרה של מלחמה, בא הגינוי על אי הבטחת חופש השייט לישראל בסואץ בשעת חתימת הסכם הפינוי הבריטי מן התעלה. היתה זאת הנימה האקטואלית של הנאום, שקשרה את הגינוי למעצר מלחי הספינה בת-גלים, שנכנס ביום נשיאת הנאום ליומו ה-50.

מאבק על הנשמה. הסקר השיגרת של כמעט כל בעיות מדיניות החוץ הישראלי שבא לאחר מכן לא חידש דבר מלבד מילים פייסניות לברית-המועצות, שהיתוו שיפור יחסים, הבטחה לפיתוח יחד סי מסחר עם סין העממית ואי הזכרת נושא יסודי אחד: גרמניה.

הנאום שלא שוסע, שלא כמקובל, על ידי אף קריאת-ביניים אחת, סוכם בארבע מילים של ח"כ מפ"ם חנו רובין, שהיך הדו בכנסת והפכו לסיסמת היום. אמר רו בין כשגוועה הברתו האחרונה של שרת: "בוה נגמרה סקירת העיתונות!" אחר יר דה הכנסת לרמה הנמוכה הרגילה של דיון על מדיניות החוץ: כל מיפלה של חה מלהגי סיסמאותיה. מאיר ארגוב התרוכח עם האנציקלופדיה הסובייטית, משה סנה הכחיש נירגשות כאילו הביע את דעתו שהיהודים אינם עם.

אולם ח"כ אחד בא על סיפוקו. היה זה ח"כ אליעזר ליבנה, ששמע מפי שרת חזרה מילולית כימעט על הצעתו האחרונה לשלום עם ערב, אחרי שתיאר את גמאל עבד-אל-נאצר במונחים לא אוהדים ביר תר. השלב הבא הוא מאבק בין מדינת ישראל ובין שליטי ערב על נשמת המוני הערבים בארצות ערב.

כדורגל

קצת רצון טוב

ההסתננויות של קבוצות כדורגל של מכבי לחוקי-לארץ, ללא רשות מההתאחדות דות לכדורגל הישראלית, הביאו לידי תוצאות מרחיקות-לכת, אשר לא יכלו להי מחות אמילו על-ידי הטלת עונשים כבי דים על מפירי המישמעת: נציגי הפועל הודיעו שהם מסתלקים מן ההסכם עם מכבי.

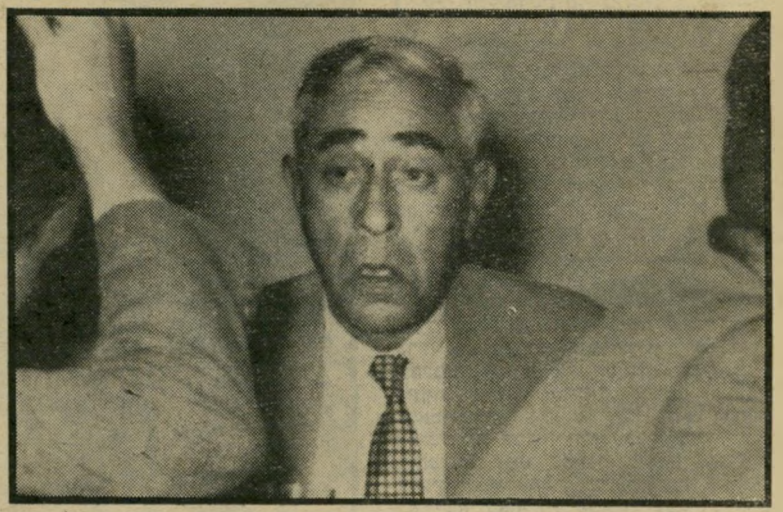
ההסכם, שנחתם עוד בשנת 1946, היה

● כינויו של בניין הכנסת הישן, ברחוב המלך גזר, במרכז ירושלים.

לוויית עובדי השגרירות, שמואל בן-דור ודן אבני, מצא שם חצי תריסר נציגים של קונגרס הפליטים הערביים אשר מרכזו נמצא ברמאללה וסניפיו פזורים בעזה, קא-היר ודמשק. בין הבאים היו גם שני עור-כיידין: עזי שחאדה ויחיא חמודה.

הבעיה אשר בגללה נערכה הפגישה — שיחרור פיקדונות ערביים שהוקפאו בבני קים ישראלים — הוסדרה תוך עשר דקות. הנציגים הערביים עברו למתיחת ביקורת על הצהרתו של רפאל ערב ראש-השנה, תוך הדגשה כי דבריהם אינם אלא שיחה ידידותית, חסרת כל ערך רשמי. רפאל האזין לביקורת והבטיח בכנות, כי היא תזכה לתשומת לבה של ממשלת-ישראל.

כנה לא סחות היתה תשובתו של רפאל על שאלת הערבים בדבר יחסה של מדינת-ישראל אל המיעוט הערבי. הוא סיפר לנציגי הפליטים על לבטי הממשלה ביחד סה לאורח ישראל הערביים, ואמר כי לא יהיה אמון במיעוט הערבי, כל עוד יש רור מצב של מלחמה קרה בין ישראל למדינות-ערב. הוא הבטיח כי היחס יש תנה, ברגע שבו יראה השלום באופק.

תצלום יוצא דופן של הבעת פניו של שר-הביטחון, שהיה נתון השבוע לפני 25 שנה במיכוד התככים של מיפלת השילטון.

שרי-הביטחון פינחס לבון

רפאל ציין גם, כי הן העיתונות הישראלית והן העיתונות הזרה מרבה להגוים בתי-אור מצב הערבים בארץ. הנציגים הערביים שמעו את דבריו, ולא הגיבו.

הגלגל נע. הפגישה המיוחדת במינה, שטודרה על-ידי נציג דיפלומטי זר, נסי תיימה בהל-ררוה ידידותי. רפאל הציע פגישה "ידידותית ובלתי מחייבת" נוספת, נציגי הפליטים הסכימו, ממשלת-ישראל, אשר לא רצתה להזיק למשתתפי הפגישה, פירסמה עליה דברים רק בהודעה מעור-פלת.

בשבוע שעבר שב גידעון רפאל ויצא בשליחות פרטית לאירופה: הנציג הזר, שתיווך בינו לבין הערבים, כבר הודיע לו על הזמן והמקום של הפגישה הבאה. רפאל ידע כי הפעם יעדרו כמה מן הנציגים, אשר כוונת השלום שלהם לא נראו למדי שלת-ירדן. אולם הוא לא ייחס לזה חשי-

שהיתה מבוססת על ההנחה כי פנייה דרמאטית אל פליטי פלסטין, תוך הצעה כנה ורחבת-לב לפיתרון בעייתם, עלולה למוטט את החזית האחידה נגד ישראל. **פגישה בפאריס.** שבועות מעטים בלבד לאחר פירסום התוכנית הופיע היר עץ לענייני המרחב במישרי-החוץ, גידעון רפאל, לפני המיקרוטון של קול-ישראל, כדי להביא לערביי הארץ את ברכת ראש-השנה. הוא השמיע באותה הזדמנות את הצעות השלום הישראליות. הפעם לא היו אלה דברים סתמיים: רפאל ידע כי מיד לאחר ההג עליו לצאת לפאריס, להי-פגש, זו הפעם הראשונה, עם נציגים ערביים, לשם הסדר סעיף קטן במילול הבעיות העומדות למיכשול בדרך השלום שבין ישראל לארצות-ערב.

הפגישה נערכה בבית-מלון קטן בשדרות דה-וואגרם, בסמוך לבניין השגרירות הישראלי בפאריס. רפאל שהגיע למקום בי-

● אל-נג'אדה (בערבית: החשים לעד-רה), אירגון צבאי למחצה שנוסד בידי הפלסטינים ב-1946, בראשות מוחמד נימר אל-הווארי.